

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.1369/2023/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Domonyai Alexa, a tanács elnöke
Dr. Kardos Andrea, előadó bíró
Dr. Gimesi Ágnes, bíró
Dr. Schmidt Péter, bíró
Dr. Tuba István Krisztián, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2024. június 25.
Az ügy tárgya: információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntette
Terhelt(ek): Terhelt1

Elsőfok: Tatabányai Járásbíróság, 47.B.133/2021/16., ítélet, előkészítő ülés,
2021. október 14.
Másodfok: Tatabányai Törvényszék, 11.Bf.265/2021/9., ítélet, tanácsülés,
2022. április 21.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntette miatt Terhelt1 ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Tatabányai Járásbíróság 47.B.133/2021/16. számú és a Tatabányai Törvényszék mint másodfokú bíróság 11.Bf.265/2021/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. A Tatabányai Járásbíróság a 2021. október 14. napján kihirdetett 47.B.133/2021/16. számú ítéletével Terhelt1 terheltet bűnösnek mondta ki információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás bűntettében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 375. § (5) bekezdés]. Ezért őt – mint többszörös visszaesőt – 1 év 4 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. Megszüntette a Komáromi Járásbíróság 6.B.304/2017/17. számú jogerős ítéletével kiszabott 1 év börtön fokozatú szabadságvesztésből engedélyezett feltételes szabadságot. Rendelkezett a terhelt által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a magánfél által bejelentett polgári jogi igényről, az eljárási illeték megfizetéséről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] A terhelt és védője fellebbezése alapján eljáró Tatabányai Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2022. április 21. napján meghozott 11.Bf.265/2021/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. Megállapította, hogy a terhelt terhére rótt bűncselekmény a Btk. 375. § (5) és (1) bekezdése szerint minősül, továbbá a kiszabott szabadságvesztés tartamát 1 évre enyhítette. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[3] A jogerős határozatban megállapított tényállás a következő.

[4] Terhelt1 terhelt elhatározta, hogy a heti 1-2 napon végzett alkalmi munkából szerzett 10-12.000,- Ft-os jövedelmét bűncselekmények elkövetéséből származó anyagi javakkal egészíti ki, ezért rendszeres haszonszerzés végett közoktatási intézményekbe betöréseket tervezett. A terhelt ismeretlenül maradt társával előzetesen megállapodott a bűncselekmények elkövetésében.

[5] A terhelt a testvérétől – aki nem tudott arról, hogy a terhelt a járművet bűncselekmények elkövetéséhez használja fel – alkalmanként kölcsönkérte az rendszám1 forgalmi rendszámú, Ford típusú személyautót, továbbá internet és térkép segítségével keresett alkalmasnak látszó helyszíneket, ahová be kívánt törni. Lakóhelye környékén, de attól mégis távolabb választotta ki a tervezett betörések helyszíneit, hogy ezzel is csökkentse a lebukás veszélyét. A terhelt ismeretlenül maradt társával együtt több helyszínen is előzetes terepszemlét tartott, továbbá beszerzett egy feszítővasat és csavarhúzó, amelyeket az épületekbe történő bejutáshoz, a nyílászárók felfeszítéséhez használt. Terhelt1 terhelt és társa minden esetben kesztyűt viselt a betörések során, és szándékuk könnyen értékesíthető műszaki cikkek és készpénz jogtalan eltulajdonítására irányult. A terhelt a jogtalanul eltulajdonított értékeken ismeretlenül maradt társával megosztott, a műszaki tárgyakat a helységi bolhapiacon ismeretlen személyeknek értékesítette, a pénzt, élelmiszereket felélte.

[6] Terhelt1 terhelt 2019. december 23. napján az rendszám1 forgalmi rendszámú Ford típusú gépkocsival helység1re érkezett jogtalan eltulajdonítási céllal.

[7] A terhelt 2019. december 24-én hajnalban 1:00 óra körül a helység1, cím5 szám alatt működő gyermekotthon Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat és Általános Iskola

Különleges Gyermekotthonába a utcanév felőli nyitott állapotú kapun jutott be, majd a szűnyogháló kivágásával, az ablak kiakasztásával és benyomásával bejutott az épület iroda helyiségébe.

[8] Ott a terhelt – többek között – az intézmény tulajdonában lévő és az íróasztal fiókjában tartott, bankkártya szám számú bankkártyát a PIN-kóddal együtt jogtalanul magához vette.

[9] A terhelt a megszerzett bankkártyát és a hozzátartozó PIN-kódot felhasználva 2019. december 24. napján 02:57 órakor 200.000 forintot jogtalanul felvett egy helység2i ATM-automatánál, a felvett összeget jogtalanul eltulajdonította, és ezzel a sértettnek 200.000 forint kárt okozott. A kár nem térült meg, a terhelt az ellopott összeget felélte {elsőfokú ítélet [4]-[9] bekezdés}.

[10] **II. 1.** A bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont II. fordulat ba) alpont szerinti felülvizsgálati ok megjelölésével.

[11] Indokolásában előadta, hogy az ellene lopás vétsége és más bűncselekmények miatt folyamatban volt eljárásban a Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség számára érthetetlen okból elkülönítette az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntette miatt indult eljárást, majd a másodfokon eljáró Tatabányai Törvényszék elutasította a 10.Bf.239/2021. és 11.Bf.265/2021. számú ügyek egyesítését. Álláspontja szerint ezáltal a bíróságok büntető anyagi és eljárásjogi jogsértést is elkövettek vele szemben.

[12] Kiemelte továbbá, hogy az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntettének megállapítása törvénysértő, mivel az általa felvett 200.000 forintot a Btk. – figyelemmel annak 459. § (6) bekezdésére és 375. § (2) bekezdés a) pontjára – nem is szankcionálja, így cselekménye nem bűncselekmény. A Btk. 459. § (1) bekezdés 20. pontjára, a Btk. 465. § (1) bekezdés f) pontjára, a Btk. 375. §-ára és a Btk. XLIII. fejezetére utalva kifejtette, hogy esetében a jogszabályok helyes alkalmazása nem lehetett volna mérlegelés tárgya.

[13] Hangsúlyozta továbbá, hogy a felülvizsgálati indítvánnyal támadott ítélet [47] bekezdése is tartalmazza, hogy a két ügyben az elkövetési idő és az elkövetés helye megegyezik. Álláspontja szerint amennyiben az általa a 2019. december 24. napján elkövetett cselekményeket egy eljárásban bírálták volna el, az még „kétszeres minősítésen túl” sem eredményezett volna olyan mértékű joghátrányt, mint amelyet a vele szemben kiszabott két ítélet eredményezett.

[14] Mindezek alapján kérte a Tatabányai Járásbíróság 47.B.133/2021/16. számú és az Esztergomi Járásbíróság 6.B.215/2020/33. számú ítéletének hatályon kívül helyezését és az ügyek egy eljárásban történő elbírálását, a joghátrány kiküszöbölését.

[15] **2.** A Legfőbb Ügyészség BF.1510/2023/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

[16] Rámutatott, hogy a 375. § (1) és (5) bekezdése szerinti bűncselekmény törvényi tényállása nem határoz meg minimális értékhatárt, így az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntettének alapesete – figyelemmel a Btk. 462. §-ára is – a kár mértékének nagyságától függetlenül megvalósul.

[17] Kiemelte, hogy az Esztergomi Járásbíróság 6.B.215/2020/33. számú ítéletében a terhelt bűnösségének megállapítására kizárólag lopás vétségében került sor, a tényállás és a minősítés még csak nem is utal bankkártyára, a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz a minősítésben sem jelenik meg. Jelen ügyben a lopási cselekmény előzményként szerepel a

történeti tényállásban, ebből kifolyólag kétszeres eljárás tilalmának megsértése – mely a Be. 637. § (1) bekezdés b) pontja szerint perújítási ok – nem állapítható meg.

[18] Hangsúlyozta, hogy az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás a jogosulatlanul megszerzett készpénz-helyettesítő fizetési eszköz felhasználásával valósult meg, melynek a megszerzés az eszközselekménye. Ennek következtében – a BH 2015.244. számon közzétett eseti döntés szerint – e két bűncselekmény halmazata látszólagos, és csak az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás megállapításának van helye. Ezért álláspontja szerint a bűncselekmény minősítése törvényes.

[19] Rámutatott arra is, hogy az ügyek egyesítésének elmaradása nem szerepel a felülvizsgálatra okot adó eljárási szabálysértések között.

[20] Mindezek alapján a Tatabányai Járásbíróság 47.B.133/2021/16. számú, illetve a Tatabányai Törvényszék 11.Bf.265/2021/9. számú ítéletének hatályában fenntartására tett indítványt.

[21] 3. A terhelt a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében megjegyezte, hogy a Btk. 6. § (3) bekezdéséhez kapcsolódó ítélkezési gyakorlat szerint az Esztergomi Járásbíróság ítéletének 3. tényállási pontjában foglalt részselekmény elkövetése az ATM-ből felvett 200.000 forinttal zárult le, amely valódi anyagi halmazatot jelent, így az elkülönítés anyagi jogot sértett.

[22] Kifejtette, hogy a BH 2015.244. számú határozat nem releváns, jelen esetben az információs rendszer a megszerzett kártyaadatok „megadásával” nem sérült, abba nem került be olyan adat, amelyet a rendszer korábban nem tartalmazott, emellett adatot nem változtattak meg, nem töröltek és nem tettek hozzáférhetetlenné sem.

[23] **III.** Terhelt1 terhelt felülvizsgálati indítványa részben a törvényben kizárt, részben alaptalan.

[24] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, mely a Be. 648. §-a alapján a bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen terjeszthető elő. A törvény által tételesen megjelölt okok közül a büntető anyagi jogi szabálysértéseket a Be. 649. § (1) bekezdése, míg az eljárási szabálysértéseket e törvényhely (2) bekezdése határozza meg.

[25] A Be. 659. § (5) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül. Ez alól a Be. 659. § (6) bekezdése fogalmaz meg kivételt, miszerint, ha a felülvizsgálati eljárás lefolytatásának helye van, a Kúria a megtámadott határozatot a Be. 649. § (2) bekezdése alapján akkor is felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be.

[26] 2. A terhelt sérelmezte, hogy a Tatabányai Járásbíróság 47.B.133/2021. számú és az Esztergomi Járásbíróság 6.B.215/2020. számú ügyeinek egyesítésére nem került sor.

[27] A Be. 649. § (2) bekezdés a) – f) pontja kimerítően felsorolja azon eljárási szabálysértéseket, amelyek miatt a törvény biztosítja a felülvizsgálat igénybevételének lehetőségét.

[28] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja értelmében felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[29] A Be. 608. § (1) bekezdése a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértéseket határozza meg, ezek között azonban az ügyek egyesítésének elmaradása nem szerepel.

[30] Az ügyek egyesítése a Be. 146. § (1) bekezdése értelmében csak törvényi lehetőség, az eljáró hatóságra kötelezettséget nem jelent, elmaradása törvénysértést nem eredményez, eljárási szabálysértésként nem értékelhető.

[31] A Kúria következetes gyakorlata szerint a büntetőügyek egyesítése felülvizsgálat alapja nem lehet (BH 2016.74.II.). Ugyanígy nem felülvizsgálati ok az egyesítés elmaradása sem, azt ezt sérelmező indítvány a törvényben kizárt (Kúria Bfv.II.781/2021/2., Bfv.III.871/2022/3.).

[32] A Kúria a hivatalból elvégzett vizsgálata során felülvizsgálatot megalapozó feltétlen eljárási szabálysértést [Be. 649. § (2) bekezdés] nem észlelt.

[33] 3.1. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt (első fordulat), illetve a Btk. más szabályainak megsértésével (második fordulat) szabott ki törvénysértő büntetést.

[34] A terhelt az indítványában ez utóbbi jogszabályhelyet hívta fel, azonban érvelésében ténylegesen azt állította, hogy a cselekménye nem valósított meg bűncselekményt, mely hivatkozás a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában foglalt felülvizsgálati ok körében bírálendő el. Eszerint felülvizsgálati okot jelent, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

[35] Rögzíteni szükséges, hogy a Be. 650. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás nem támadható. A Be. 659. § (1) bekezdése alapján pedig a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének a felülvizsgálati eljárásban nincs helye. A felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[36] 3.2. A Btk. 375. § (1) bekezdése szerint az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntettét valósítja meg, aki jogtalan haszonszerzés végett információs rendszerbe – egyébek mellett – adatot visz be és ezzel kárt okoz.

[37] A Btk. 459. § (1) bekezdés 15. pontja szerint információs rendszer: az adatok automatikus feldolgozását, kezelését, tárolását, továbbítását biztosító berendezés, vagy az egymással kapcsolatban lévő ilyen berendezések összessége.

[38] A Btk. 375. § (5) bekezdése szerint az (1)-(4) bekezdés szerint büntetendő, aki hamis, hamisított vagy jogosulatlanul megszerzett elektronikus készpénz-helyettesítő fizetési eszköz felhasználásával vagy az ilyen eszközzel történő fizetés elfogadásával okoz kárt.

[39] A Btk. 459. § (1) bekezdés 20. pontja szerint elektronikus készpénz-helyettesítő fizetési eszköz a hitelintézetekről szóló törvényben meghatározott készpénz-helyettesítő fizetési eszköz mellett a kincstári kártya és a személyi jövedelemadóról szóló törvény felhatalmazása alapján kiadott elektronikus utalvány, feltéve, hogy ezek információs rendszer útján kerülnek felhasználásra.

[40] A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 6. § (1) bekezdés 55. pontjának c) pontja értelmében a bankkártya készpénz-helyettesítő fizetési eszköz.

[41] A bankjegykiadó (ATM) automata az információs rendszer, a bankkártya pedig az elektronikus készpénz-helyettesítő fizetési eszköz törvényi fogalmának megfelel.

[42] Az irányadó tényállás azt tartalmazza, hogy a terhelt jogosulatlanul magához vette a sértett tulajdonában lévő bankkártyát a PIN-kóddal együtt, majd arról 200.000 forintot felvett, mellyel a sértettnek kárt okozott.

[43] Ebből következően kétségtelen, hogy a bankkártya felhasználására jogtalan haszonszerzési célból került sor, az adatbevitel a PIN-kód megadásával megtörtént.

[44] Az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás eredménye a kár, ugyanakkor ennek a bűncselekménynek a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 177. § (1) bekezdésére figyelemmel nincs szabálysértési alakzata, ezért a bűncselekmény alapesete bármely csekély összegű kár bekövetkezése esetén is tényállásszerű.

[45] Mindezek alapján a Btk. 375. § (5) bekezdésében meghatározott és az (1) bekezdés szerint büntetendő információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntetettének valamennyi törvényi tényállási eleme megvalósult. Így a terheltnek a bűncselekmény hiányára alapított érvelése nem foghatott helyt, a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti felülvizsgálati ok nem állapítható meg.

[46] 3.3. Nem felülvizsgálati, hanem perújítási ok, ha a terhelttel szemben ugyanazon cselekmény miatt több jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozatot hoztak [Be. 637. § (1) bekezdés b) pontja]. Ezért a Kúria csupán a teljesség érdekében jegyzi meg a következőket.

[47] Az Esztergomi Járásbíróság a 6.B.215/2020/33. számú jogerős ítéletének 3. tényállása valóban tartalmazza a terhelt által ugyanezen a helyen, ugyanezen a napon megvalósított másik magatartását, mégpedig sértettl sértett készpénzének eltulajdonítását. Ezt a cselekményt a járásbíróság üzletszerűen és dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás vétségének [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb), bc) alpont] minősítette.

[48] Megállapítható, hogy az Esztergomi Járásbíróság ítéletének irányadó tényállása – ahogyan azt a Legfőbb Ügyészség is kifejtette – a jelen ügyben elbírált cselekményre, a bankkártya jogosulatlan megszerzésére és felhasználására vonatkozó megállapítást nem tett, a minősítésnek a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz egyidejű elvételével történő elkövetés [Btk. 370. § (2) bekezdés b) pont be) alpont] nem része, és a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés felrovására sem került sor. Így a két cselekmény tényleges azonosságának hiányában ítélt dologról sem lehet szó.

[49] Végül a Kúria tájékoztatja a terheltet, hogy ha az elkövetőt több, határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélik, a jogerősen kiszabott büntetéseket – törvényben meghatározottak szerint – összbüntetésbe kell foglalni, ha az elkövető valamennyi bűncselekményt a legkorábbi elsőfokú ügydöntő határozat kihirdetését megelőzően követte el. További feltétel, hogy egyik szabadságvesztést sem hajtották még végre, illetve végrehajtásuk folyamatos [Btk. 93. § (1) és (2) bekezdés].

[50] A Be. 839. § (1) bekezdése alapján az összbüntetési eljárásban a legutóbb befejezett ügyben eljáró elsőfokú bíróság jár el, ha az eljárásokat azonos hatáskörű bíróságok folytatták, egyébként a magasabb hatáskörű elsőfokú bíróság jár el. E § (3) bekezdése szerint az összbüntetési eljárás hivatalból vagy az ügyészség, az elítelt vagy a védő indítványára indul. Az összbüntetési eljárás lefolytatásához – kivéve, ha azt az elítelt indítványozta – az elítelt hozzájárulását be kell szerezni. Az elítelt az indítványát vagy a hozzájárulását az elsőfokú ítélet meghozataláig visszavonhatja, ebben az esetben a bíróság az eljárást megszünteti.

[51] IV. Mindezek alapján a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva a felülvizsgálati indítványt megalapozatlannak találta, ezért a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[52] A Kúria az ügyben öttagú tanácsban járt el [a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdés, a Kúria ügyelosztási rendje IV.6. pont].

[53] A végzés elleni fellebbezés a Be. 6. § (4) bekezdésére figyelemmel kizárt, felülvizsgálatát pedig a 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria – a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén – az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2024. június 25.

Dr. Domonyai Alexa s.k. a tanács elnöke, Dr. Kardos Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró